

ROTARY ÜRETİM MERKEZLERİ

Sürdürülebilir Sosyal Üretim Modeli

Rotary International'ın ekonomik ve toplumsal kalkınma odağı doğrultusunda geliştirilen Rotary Üretim Merkezleri; klasik yardım yaklaşımını aşarak **gelir üretimi ve sürdürülebilir etki** yaratmayı hedefler.

Bu model, ihtiyaç sahiplerine destek vermek yerine onları **üreten bireyler** haline getirir.

1. Tanımı

Rotary Üretim Merkezleri; atıl durumdaki konteynerlerin, boş alanların veya düşük maliyetli üretim ünitelerinin gelir üretmeye yönelik sosyal girişim merkezlerine dönüştürülmesini hedefleyen modüler bir Rotary kalkınma modelidir.

Bu yaklaşımın temel farkı, klasik yardım mantığından ziyade “Kaynak → Eğitim → Üretim → Markalaşma → Satış → Gelir → Yeniden Yatırım” zincirini kurmasıdır. Böylece proje yalnızca kısa süreli destek sağlamaz; katılımcıların ekonomik hayata aktif biçimde dahil olmasına da katkı verir.

2. Temel Amacı

- Kadınlar, 18-30 yaş aralığındaki gençler ve dezavantajlı bireyler için küçük ölçekli fakat sürdürülebilir gelir alanları oluşturmak.
- Atıl kaynakları ekonomik değere dönüştürmek.
- Rotary kulüpleri için **tekrarlanabilir ve ölçeklenebilir** bir model sunmak.
- Yerel üretimi yerel ve kurumsal satışla buluşturmak böylece sosyal etkiyi kalıcı hale getirmek.

3. Çalışma Mantığı

Sistem basit ama güçlü bir çerçeveye dayanır: önce kullanılabilir bir kaynak belirlenir; ardından bölgenin ihtiyacına ve kapasitesine uygun bir üretim modülü seçilir; son olarak eğitim, fiyatlandırma, satış ve görünürlük adımları eklenerek merkez işlevsel hale getirilir.

- Kaynak: Konteyner, boş alan, atölye veya düşük maliyetli fiziksel mekân

- Üretim: Hedef kitle ve bölgeye en uygun tarımsal, gıda, tekstil, el emeği veya destek modülleri
- Katılımcı grubu: Kadınlar, 18-30 yaş aralığı gençler, kooperatif yapıları, dezavantajlı bireyler ve RTB'ler.
- Proje Ortaklığı: STK, Belediyeler, Kalkınma Ajansları, IPAC, Rotary Global Grant
- Gelir modeli: Yerel satış, kurumsal satış ağları, pazar, fuar, paketlenmiş ürün veya düzenli dağıtım kanalı

Alt Üretim Modülleri

Rotary Üretim Merkezleri modeli hedef kitle ve bölge imkanlarına göre seçilebilir. Aşağıdaki yapı, sadece programın temel mantığını özetler.

Modül	Açıklama ve Örnekler	Uygulama Notu
Tarımsal üretim	Dikey tarım, mikro yeşillik, aromatik bitkiler ve mantar gibi kontrollü üretim başlıkları.	Konteyner içi uygulamaya en uygun modüllerden biridir.
Gıda üretimi	Mantı, erişte, tarhana, reçel, salça ve benzeri paketlenilebilir yerel ürünler.	Hijyen, izin ve paketleme planı ayrıca kurgulanmalıdır.
El emeği ve tekstil	Dikiş, nakış, bez çanta, önlük, bebek ürünleri ve basit atölye üretimleri.	Uygun ekipman ve kısa eğitimlerle hızlıca başlatılabilir.
Doğal bakım ve hediyelik	Doğal sabun, mum, aromatik setler ve küçük hediyelik ürün grupları.	Görsel sunum ve paketleme ile katma değer yükselir.
Hayvansal destekli üretim	Gezen tavuk sistemi, yumurta üretimi ve buna bağlı destek alanları.	Konteyner içi değil; açık alanı destekleyen hibrit model olarak düşünülmelidir.
Eğitim ve girişimcilik	Finansal okuryazarlık, fiyatlama, satış, markalaşma ve stok takibi eğitimleri.	Her merkezde zorunlu tamamlayıcı başlık olarak ele alınmalıdır.

4. Modüllerin Ayrıntılı Açıklaması

4.1 Tarımsal Üretim Modülleri

Bu başlık, konteyner temelli üretime en uygun alanlardan biridir. Dikey tarım ve mantar üretimi gibi kontrollü iklim isteyen modeller; küçük alanda yüksek verim ve kısa hasat döngüsü sağlayabildiği için dikkat çekicidir.

- Dikey tarım: mikro yeşillik, roka, marul türleri, fesleğen ve benzeri hızlı döngülü ürünler
- Mantar üretimi: özellikle istiridye mantarı; düşük alan gereksinimi ve düzenli nakit akışı avantajı sağlar
- Aromatik bitkiler: Sahlep, nane, kekik, safran, adaçayı, biberiye gibi ürünler kurutma ve paketleme ile katma değer kazanabilir
- Kuruyemiş ve kurutulmuş meyve üretimi: Doğal paketlenmiş ceviz, badem, elma, kayısı

4.2 Gıda Üretim Modülleri

Yerel mutfak kültürünü üretime dönüştüren bu alan; kadın emeğini görünür kılan ve güçlü hikâye değeri taşıyan modüllerden biridir. Manti, erişte, tarhana ve yöresel ürünler merkez bazlı küçük üretim paketlerine dönüştürülebilir.

- Manti ve erişte üretimi
- Ev makarnası ve tarhana
- Reçel, salça, kurutulmuş ürün, turşu gibi yerel lezzetler
- Glutensiz veya sağlıklı atıştırmalıklar (granola, kurabiye, ev yapımı kraker)

Bu modülün etkinliği için hijyen, üretim izinleri, etiketleme ve paketleme standartlarının titizlikle planlanması gerekir. Aynı zamanda ürünlerin **hikâye ve değer odaklı sunumu**, yerel kültürün görünürlüğünü artırır ve satış fiyatına doğrudan katma değer katar. Böylece katılımcılar sadece üretim yapmış olmakla kalmaz; ürettikleri ürünler aracılığıyla **ekonomik kazanç ve sosyal etki** yaratırlar.

4.3 El Emeği, Dikiş ve Tekstil Modülleri

Konteyner veya küçük atölye düzeninde uygulanabilecek en pratik başlıklardan biri de dikiş, nakış ve tekstil üretimidir. Özellikle kadın grupları için erişilebilir başlangıç alanı sunar. Bu modülün avantajı yalnızca ürün çeşitliliği değildir; katılımcılar hem yaratıcı becerilerini geliştirebilir hem de ürünlerini **satışa uygun, katma değerli hale** getirerek ekonomik katkı sağlayabilir. Aynı zamanda yerel kültürü ve el emeğini görünür kılan bu üretimler, Rotary Üretim Merkezleri'nin sosyal etki ve sürdürülebilir gelir hedefine doğrudan katkı sağlar.

- Bez çanta, örgü, önlük, küçük ev tekstili ürünleri
- Ahşap ve seramik el işleri
- Nakış ve el işi detaylı hediye ürünler
- Geri dönüştürülmüş malzemelerle tasarım ürünleri (upcycling)
- Bebek ürünleri, promosyon tekstilleri ve yerel kimlik taşıyan tasarımlar

4.4 Doğal ve Kişisel Bakım Ürünleri

- Sabun ve duş ürünleri
- Mum ve aromaterapi setleri
- Doğal kozmetik: lip balm, krem, losyon
- Aromatik yağ ve paketli bitkisel karışımlar

Küçük hacimli katma değerli ürünler; düşük maliyetli ekipmanla üretilebilir, etkili paketlenme ve hikâyeleştirme ile marka değerine dönüştürülebilir. Bu alan; kurumsal hediye setleri, özel gün paketleri ve sosyal etki odaklı satış kampanyaları için yüksek potansiyel sunar.

4.5 Hayvansal Destek Modülü

- Süt ürünleri: Peynir, yoğurt, tereyağı
- Küçük ölçekli arıcılık: Bal ve propolis
- Hibrit model tavuk veya ördek üretimi
- Saha destekli mini çiftlikler (kendi yemi, paketlenme ve satış alanı konteynerde)

Bu modül düzenli gelir üretme potansiyeli yüksek bir modüldür; ancak doğrudan konteyner içinde uygulanması uygun değildir. Bu nedenle model, konteynerin destek birimi olarak kullanıldığı ve üretimin açık alanda yürütüldüğü **hibrit bir yapı** olarak kurgulanmalıdır. Konteyner; yem depolama, ekipman, paketlenme ve idari süreçler için kullanılırken, üretim açık alanda gerçekleştirilebilir. Bu yaklaşım üretim refahını korur hem de daha yüksek kaliteli ve pazarlanabilir ürün elde edilmesini sağlar. Bu nedenle model, “konteyner içi üretim” değil; **konteyner destekli saha üretimi** olarak ele alınmalıdır.

4.6 Eğitim ve Girişimcilik Modülü

Rotary Üretim Merkezleri'nin sürdürülebilirliği yalnızca üretim kapasitesine değil, katılımcıların bu üretimi gelire dönüştürebilme becerisine bağlıdır. Bu nedenle eğitim modülü, projenin tamamlayıcı bir unsuru değil; doğrudan başarısını belirleyen temel yapı taşı olarak konumlandırılmalıdır. Her merkezde uygulanacak bu modül; katılımcıların sadece üretim yapmayı değil, aynı zamanda maliyet hesaplamayı, doğru fiyatlandırma yapmayı, satış kanallarını kullanmayı ve basit düzeyde iş yönetimini öğrenmelerini hedefler. **Bu kapsamda eğitim içeriği:**

- Temel finansal okuryazarlık ve gelir-gider dengesi
- Ürün bazlı maliyet çıkarma ve kârlılık hesabı
- Doğru fiyatlandırma ve basit pazarlık becerileri
- Satış kanalları (yerel pazar, kurumsal satış, dijital platformlar)
- Stok yönetimi ve üretim planlama
- Temel marka oluşturma, paketlenme ve ürün sunumu

Eğitim süreci sonunda hedef; katılımcıların yalnızca üretime katkı sağlayan bireyler değil, **kendi üretimini planlayabilen, fiyatlandırabilen ve satış yapabilen mikro girişimciler** haline gelmesidir.

5. Neden Bu Model Güçlüdür?

- Tek bir projeye bağlı kalmaz; farklı bölgelerde farklı modüller ile uygulanabilir.
- Yardım değil üretim ve sürekli gelir mantığını üretir
- Her Kulüp kendi kapasitesine göre uygulayabilir.
- Satış ve gelir üretimi sayesinde sürdürülebilirlik iddiası daha somut hale gelir.
- Girişimciliğini görünür biçimde destekler

3 Aylık Hedeflerimiz Neler?

1. Dönem (Temmuz – Eylül 2026) | Kurulum ve Başlangıç

- 1 pilot üretim merkezi kurulur
- Uygulanacak üretim modülü belirlenir
- 20–30 başvuru toplanır
- 10–15 katılımcı programa dahil edilir
- Temel girişimcilik ve üretim eğitimleri tamamlanır
- İlk deneme üretimleri gerçekleştirilir

Hedef Sonuç:

- ✓ En az 10 katılımcı üretime hazır hale gelir

2. Dönem (Ekim – Aralık 2026) | Üretim ve İlk Gelir

- Katılımcıların en az %70'i aktif üretime geçer
- Düzenli üretim planı oluşturulur
- İlk satışlar gerçekleştirilir (yerel + Rotary ağı)
- Basit marka ve paketleme sistemi kurulur

Hedef Sonuç:

- ✓ Katılımcıların gelir elde etmeye başlaması
- ✓ Aylık düzenli satış döngüsünün oluşması

3. Dönem (Ocak – Mart 2027) | Büyüme ve Stabilizasyon

- Üretim kapasitesi artırılır
- Kurumsal satış ve toplu sipariş kanalları devreye alınır
- Katılımcı başına gelir artırılır
- Süreçler (stok, maliyet, fiyatlama) standartlaştırılır

Hedef Sonuç:

- ✓ Katılımcı başına düzenli ve artan gelir
- ✓ Merkezin giderlerinin büyük ölçüde karşılanması

4. Dönem (Nisan – Haziran 2027) | Sürdürülebilirlik ve Yaygınlaşma

- Merkez kendi kendini finanse edebilir hale gelir
- Başarılı katılımcılar rol model olarak konumlandırılır
- Model dokümante edilir (iyi uygulama örneği)
- Yeni kulüpler için yaygınlaştırma planı hazırlanır

Hedef Sonuç:

- ✓ Tam işleyen ve sürdürülebilir bir üretim merkezi
- ✓ Çoğaltılabilir model altyapısı

6. Sonuç ve Sonraki Adım

Rotary Üretim Merkezleri; tek seferlik bir proje değil, farklı üretim modülleriyle çoğaltılabilen ve yerel koşullara göre uyarlanabilen sürdürülebilir bir kalkınma modelidir. Amaç; her kulübün kendi bölgesinde uygulanabilir, ölçülebilir ve gelir üreten bir sistem kurmasını sağlamaktır.

Yıl Sonu Başarı Kriterleri

- 10–15 kadının aktif üretime katılması
- Katılımcıların en az %70'inin programda kalması
- Satış kanalı ve düzenli gelir oluşması
- Merkezin kendi giderlerini karşılayabilir seviyeye ulaşması
- Katılımcılar ile RTB kurmak

